

Antecedents

RAMON PINYOL I TORRENTS

Institut d'Estudis Catalans

Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya

Arran de l'epidèmia de la COVID-19, la Secció de Ciències Biològiques de l'Institut d'Estudis Catalans (IEC) encapçalà un informe transversal en el qual participaren membres de totes les seccions i, també, altres experts convocats. Consistí en diverses sessions de debat i, finalment, en una publicació digital, accessible en línia, de 2022, amb el títol *Impacte social de la COVID-19. Una mirada multidisciplinària*. Es publicà igualment en format convencional amb el títol *Allò que hem après de la COVID-19: informe de l'Institut d'Estudis Catalans*.

L'IEC va decidir llavors promoure un informe transversal anual, en un torn rotatiu de les seccions. El 2022 la coordinació recaigué en la Secció Filològica, i la publicació corresponent, amb el títol *Usos socials del català*, aparegué l'any següent. A més de les publicacions, cal dir que es poden seguir les sessions de debat a la videoteca de l'IEC. El 2023, l'informe transversal plantejat fou proposat per la Secció Històrico-Arqueològica. La temàtica triada fou *El patrimoni: coneixement, conservació i difusió*. L'objectiu era molt ampli i es decidí, per exemple, deixar el patrimoni natural per a una altra ocasió. Sota la coordinació general de la Secció Històrico-Arqueològica de l'IEC es programaren quatre sessions entre les acaballes de 2023 i els inicis de 2024.

Les sessions foren aquestes:

- 14 de novembre de 2023. «Per què cal conservar el patrimoni històric, cultural i científic?» Moderadora: Marta Prevosti. Salutació de Roser Salicrú, vicepresidenta de l'IEC. Participants: Albert Moncusí: «Del patrimoni i la patrimonialització o com es construeixen els objectes»; Pilar Vélez: «Col·leccionisme i patrimoni»; i Joan Carles Alay: «Valorem el patrimoni?». https://youtu.be/UZTrccUagyU?si=2DKMu9m_3DRZFD5A
- 9 de gener de 2024. «Estructura i agents del patrimoni.» Moderador: Marc Mayer. Participants: Roser Salicrú i Lluch: «Els arxius catalans. Estructures,

gestió i “joies” del patrimoni documental»; Miquel Térmens: «Els perills del patrimoni digital»; Mònica Borrell: «Organització de museus», i Jusèp Boya: «Exposar, exposar-se: reptes i tendències expositives als museus d'arqueologia contemporanis».

<<https://youtu.be/oyGaVhngj1M?si=Znf4eUJjfr3cC6Oi>>

- 23 de gener de 2024. «La valoració del patrimoni industrial i científic.» Moderador: Antoni Roca-Rosell. Participants: Rosa Serra Rotés: «Colònies industrials: diversitat, complexitat i reptes»; Trinitat Pradell: «La tecnologia, part essencial del patrimoni immaterial que cal conservar»; Xavier Roqué: «Patrimoni científic, recerca històrica i comunicació científica»; Marta Jordi: «Recerca en patrimoni científic, tècnic i industrial avui a Menorca», i Alfons Zarzoso (amb la col·laboració de Josep Simon): «Curar el patrimoni mèdic». <https://youtu.be/NpSni2rG2XQ?si=yi8YBsdK8_ZdluHZ>
- 20 de febrer de 2024. «Els béns materials / El patrimoni immaterial.» Moderadors: Josepa Cucó i Albert Moncusí. Participants: Joan Nogué: «Paisatge, patrimoni i polítiques públiques»; Camila del Marmol: «Cultura popular i patrimoni»; Caterina Valriu: «L'etnopoètica en el context de la societat digital: reformulacions i reptes»; i Josep Maria Gregori: «El patrimoni musical dels Països Catalans». <<https://youtu.be/4WnKezkC3i8?si=-2GEx1bC0nuyS4r9>>

Tot i que les quatre sessions estan disponibles al canal de Youtube de l'IEC <<https://www.youtube.com/user/comunicacioiec/videos>>, aquest volum ofereix ara els materials en forma de publicació. No cal insistir que la qüestió del patrimoni ocupa —o hauria d'ocupar— un lloc central en molts aspectes de la nostra vida cultural i social. Si pensem que el patrimoni el constitueix i el construeix l'activitat humana, ens trobem amb un concepte d'una generalitat enorme. Necessitem adjectivar-lo (patrimoni artístic, patrimoni natural, patrimoni documental) per saber millor a què ens referim. I, en cada cas, les problemàtiques són específiques. A més, la relació de les societats humanes amb el patrimoni que generen és complexa i, sovint, contradictòria.